

การลดขยะต้นทาง ด้วย 3 Rs

จากวิถีชีวิตคนเราที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากมาย การขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของประชากรได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาวะแวดล้อม โดยเฉพาะปัญหาขยะมูลฝอยซึ่งนับวันจะรุนแรงมากยิ่งขึ้น จนเกิดภาวะขยะล้นเมืองกลายเป็นปัญหาที่หลายๆประเทศกำลังเผชิญ ถ้าถามถึงสาเหตุของปัญหาว่าเกิดจากอะไรใครเป็นคนก่อ ซึ่งก็มีอยู่หลายสาเหตุ เช่น จากการใช้ของชุมชน การเพิ่มขึ้นของประชากร พฤติกรรมการบริโภค ตลอดจนข้อจำกัดด้านทรัพยากรที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ฯลฯ ไม่ว่าจะเหตุผลจะมีอะไรมากมายก็ตาม สุดท้ายสิ่งที่ทำให้เกิดขยะมากมาย ณ ตอนนี้ก็คือนักเราทุกคน ซึ่งเป็นคนทำให้ขยะเหล่านั้นเกิดขึ้นมา แม้ว่าปัจจุบันนี้รัฐบาลได้มีการกระจายอำนาจการบริหารงานเรื่องขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการควบคุม ดูแล และจัดการ แต่การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่ เพราะการดำเนินการของบางสถานที่ยังจัดการและดำเนินการไม่ถูกต้อง ถูกหลักทำให้ส่งผลและปัญหาระยะยาว ซึ่งตอนนี้ทุกหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านนี้ได้ร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการจัดการขยะมูลฝอยซึ่งเป็นวาระแห่งชาติ เป็นวาระที่เร่งด่วนที่ต้องจัดการให้เรียบร้อยโดยเร็วและมีประสิทธิภาพในระยะยาวและไม่ก่อให้เกิดปัญหา โดยมีแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ดังนี้

1. ลดการเกิดของเสียโดยใช้หลัก 3 Rs และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ Green Product
2. บริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสานที่เน้นการแปรรูปเป็นพลังงาน
3. รวมกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการขยะมูลฝอย หรือให้เอกชนร่วมดำเนินการ
4. ให้มีการคัดแยกของเสียอันตรายออกจากขยะทั่วไป รวบรวมและนำไปบำบัดและกำจัดอย่างถูกต้องยังสถานที่กำจัดที่มีอยู่แล้วหรือสร้างใหม่
5. ผลักดันให้เกิดศูนย์จัดการของเสียอันตรายชุมชน ส่งเสริมให้เอกชนร่วมดำเนินการ
6. ผลักดันให้เกิดศูนย์จัดการมูลฝอยติดเชื้อ ส่งเสริมให้เอกชนร่วมดำเนินการ

จากแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นแนวทางที่ดีมีประโยชน์และสามารถทำให้เป็นจริงได้ ซึ่งจากแนวทางดังกล่าวก็มีแนวทางอยู่แนวทางหนึ่งซึ่งเป็นแนวทางที่ไม่ยากและคนทุกคนซึ่งเป็นผู้สร้างขยะ สามารถที่จะมีส่วนร่วมในการจัดขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นได้ คือแนวทางการลดการเกิดของเสียโดยใช้หลัก 3 Rs หลักการของ 3 Rs ก็ไม่ยุ่งยากจนเกินไปซึ่งคนทุกระดับสามารถทำได้ ดังนั้นเรามีรู้จักหลักการของ 3 Rs กันก่อน

3 Rs คือ การจัดการขยะหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วนิยามยึดหลัก 3 Rs ซึ่งประกอบด้วย

Reduce	การลดการใช้
Reuse	การใช้ซ้ำ
Recycle	การนำกลับมาใช้ใหม่

1. Reduce การลดการใช้

1.1 ปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงสิ่งของหรือบรรจุภัณฑ์ที่จะสร้างปัญหาขยะ

- 1.1.1 ปฏิเสธการใช้บรรจุภัณฑ์ฟุ่มเฟือย รวมทั้งขยะที่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เช่น กล่องโฟม กระจกพลาสติก หรือขยะมีพิษอื่น ๆ
- 1.1.2 หลีกเลี่ยงการเลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ห่อหุ้มหลายชั้น
- 1.1.3 หลีกเลี่ยงการเลือกซื้อสินค้าชนิดใช้ครั้งเดียว หรือผลิตภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานต่ำ
- 1.1.4 ไม่สนับสนุนร้านค้าที่กักเก็บและจำหน่ายสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ฟุ่มเฟือย และไม่มีระบบเรียกคืนบรรจุภัณฑ์ใช้แล้ว
- 1.1.5 กรณีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ประจำบ้านที่ใช้เป็นประจำ เช่น สบู่ ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน ให้เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีขนาดบรรจุใหญ่กว่าเนื่องจากใช้บรรจุภัณฑ์น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยน้ำหนักของ ผลิตภัณฑ์
- 1.1.6 ลดหรืองดการบริโภคที่ฟุ่มเฟือย โดยเลือกใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับความต้องการ

1.2 เลือกใช้สินค้าที่สามารถส่งคืนบรรจุภัณฑ์สู่ผู้ผลิตได้ (Return)

- 1.2.1 เลือกซื้อสินค้าหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีระบบมัดจำ – คืนเงิน เช่น ขวดเครื่องดื่มประเภทต่าง ๆ
- 1.2.2 เลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้ หรือมีส่วนประกอบของวัสดุรีไซเคิล เช่น ถุงช้อปปิ้ง โปสการ์ด
- 1.2.3 เลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ผู้ผลิตเรียกคืนซากบรรจุภัณฑ์ หลังจากการบริโภคของประชาชน

2. Reuse การใช้ซ้ำ เป็นหนึ่งในแนวทางการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างรู้คุณค่า การใช้ซ้ำ

เป็นการที่เรานำสิ่งต่างๆ ที่ใช้งานไปแล้ว และยังสามารถใช้งานได้ กลับมาใช้อีก เป็นการลดการใช้ทรัพยากรใหม่ รวมทั้งเป็นการลดปริมาณขยะที่จะเกิดขึ้นอีกด้วย ตัวอย่างของการใช้ซ้ำ ก็เช่น

- 2.1 เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาให้ใช้ได้มากกว่า 1 ครั้ง เช่น แบตเตอรี่ประจุไฟฟ้าใหม่ได้
- 2.2 ซ่อมแซมเครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่างๆ (Repair) ให้สามารถใช้งานต่อไปได้อีก
- 2.3 บำรุงรักษาเครื่องใช้ อุปกรณ์ต่างๆ ให้สามารถใช้งานได้คงทนและยาวนานขึ้น

- 2.4 นำบรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้อื่นๆ กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น การใช้ซ้ำถุงพลาสติก ถุงผ้า ถุงกระดาษ และกล่องกระดาษ การใช้ซ้ำขวดน้ำดื่ม เข็ยอกนม และกล่องใส่ขนม
- 2.5 ยืม เช่า หรือใช้สิ่งของหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้บ่อยครั้งร่วมกัน เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร
- 2.6 บริจาคหรือขายสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ เช่น หนังสือ เสื้อผ้า เฟอร์นิเจอร์ และเครื่องมือใช้สอยอื่นๆ
- 2.7 นำสิ่งของมาดัดแปลงให้ใช้ประโยชน์ได้อีก เช่น การนำยางรถยนต์มาทำเก้าอี้ การนำขวดพลาสติกมาดัดแปลงเป็นที่ใส่ของ แจกัน การนำเศษผ้ามาทำเป้ลมนอน เป็นต้น
- 2.8 ใช้ซ้ำวัสดุสำนักงาน เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า เป็นต้น

3. **รีไซเคิล Recycle** เป็นการนำวัสดุต่างๆ อย่างเช่น กระดาษ แก้ว พลาสติก เหล็ก อะลูมิเนียม ฯลฯ มาแปรรูปโดยกรรมวิธีต่างๆ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งนอกจากจะเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยแล้วยังเป็นการลดการใช้พลังงานและลดมลพิษที่เกิดกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเราสามารถทำได้โดย
 - 3.1 คัดแยกขยะรีไซเคิลแต่ละประเภท ได้แก่ แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ/อโลหะ เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปรีไซเคิล
 - 3.2 นำไปขาย/บริจาค/นำเข้าธนาคารขยะ/กิจกรรมขยะแลกไข่ เพื่อเข้าสู่วงจรของการนำกลับไปรีไซเคิล

ซึ่งแนวทางปฏิบัติตามหลัก 3 Rs สามารถช่วยลดปริมาณขยะตั้งแต่ต้นทางได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่ยุ่งยาก ไม่ต้องลงทุน ไม่ต้องเสียงบประมาณที่สูงในการจัดสร้าง ถ้าทุกคนมีจิตสำนึกให้ความร่วมมือร่วมใจกัน เหนือเราก็คงสามารถลดปริมาณขยะให้เหลือน้อยลงได้

แหล่งที่มา

3 Rs คืออะไร. ค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2557.

จาก <http://www.wongpanit3rsrecycle.com/index.php/3rs.html>

การลดขยะต้นทาง. ค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2557.

จาก hpc2.anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=366

แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอย. 17 ตุลาคม 2557.

จาก www.pcd.go.th/count/pcddl.cfm?FileName=plan_waste.pdf